

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی
مرکز مطالعات و
بررسی‌های اقتصادی

زمینه‌های همکاری اقتصادی ایران و ازبکستان

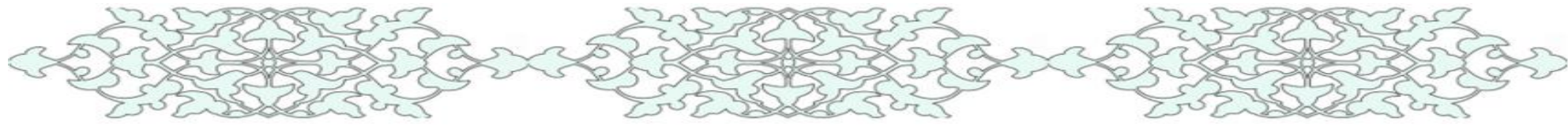

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان گزارش: زمینه‌های همکاری اقتصادی ایران و ازبکستان

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
بهمن ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان:

زمینه‌های همکاری اقتصادی ایران و ازبکستان

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تهیه کننده: نجمه سوری ناصری، سعیده به نژاد

ناظر: شهرام عیدی زاده

واژگان کلیدی: تجارت، سرمایه گذاری، ازبکستان، ایران

گروه: تحقیقات بازار و بین الملل - شماره: ۲۰۰۴

تاریخ انتشار: بهمن ۱۴۰۳

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

فهرست مطالب

- اقتصاد ازبکستان
 - بررسی اجمالی شاخص‌های اقتصادی ازبکستان
 - بررسی آماری تجارت خارجی ازبکستان در سال ۲۰۲۴
 - عمده کالاهای صادراتی و وارداتی ازبکستان
 - ویژگی‌های کلیدی اقتصاد ازبکستان
- بررسی روند تجارت میان ایران و ازبکستان
 - روند ارزش دلاری صادرات ایران به ازبکستان
 - اقلام عمده صادراتی ایران به ازبکستان در سال ۱۴۰۲
 - روند ارزش دلاری واردات ایران از ازبکستان
 - اقلام عمده وارداتی ایران از ازبکستان در سال ۱۴۰۲
- بررسی روند تجارت میان استان خراسان رضوی و ازبکستان
 - روند ارزش دلاری صادرات استان خراسان رضوی به ازبکستان
 - اقلام عمده صادراتی استان خراسان رضوی به ازبکستان در سال ۱۴۰۲
 - روند ارزش دلاری واردات استان خراسان رضوی از ازبکستان
 - اقلام عمده وارداتی استان خراسان رضوی از ازبکستان در سال ۱۴۰۲
 - تعرفه در ازبکستان
- توافقنامه‌های تجاری و اقتصادی بین ایران و ازبکستان
 - پتانسل‌ها و ظرفیت‌های ازبکستان
- برخی از فرصت‌های همکاری مشترک ایران و ازبکستان
 - برنامه‌های پیش رو و مشارکتی این دو کشور
 - کالاهای دارای مزیت ایران جهت صادرات به ازبکستان
 - چالش‌ها و راهکارهای دو کشور
 - چالش‌ها و پیش نیازهای توسعه تجارت ایران با ازبکستان
- معرفی مختصری از شهرهای سمرقند و بخارا
 - پتانسیل‌های سمرقند
 - پتانسیل‌های بخارا
 - پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های خراسان رضوی
 - زمینه‌های همکاری خراسان رضوی و شهرهای سمرقند و بخاری

اقتصاد ازبکستان

بررسی اجمالی شاخص‌های اقتصادی ازبکستان

اقتصاد ازبکستان در سال ۲۰۲۴ با رشد مثبت همراه بوده است و تولید ناخالص داخلی این کشور با رشد ۶.۵ درصدی به رقم ۱۱۵ میلیارد دلار رسیده است. لازم به ذکر است که صنعت و خدمات نقش اصلی را در این رشد اقتصادی ایفا کرد. در مقیاس جهانی، ازبکستان به عنوان اقتصادی متوسط با میراثی از دولت‌گرایی و جغرافیایی محصور در خشکی، به تدریج به روی اقتصاد جهانی گشوده می‌شود.

حضور اقتصادی ازبکستان در عرصه جهانی، با وجود سهم ۰.۲ درصدی از تولید ناخالص داخلی جهان، در حال رشد و حائز اهمیت است. این سهم در عین آنکه حکایت از جایگاه متوسط این کشور دارد، گویای پویایی و ظرفیت‌های بالقوه آن است. آمار و ارقام نشان می‌دهد که ازبکستان در سال ۲۰۲۴ با رشد قابل توجه، به حجم تجارت خارجی بیش از ۶۰ میلیارد دلاری دست یافته است. تنوع اقلام تجارت و شرکای تجاری ازبکستان، حکایت از رویکرد راهبردی این کشور در جهت متنوع‌سازی و توسعه روابط اقتصادی خود در سطح بین‌المللی دارد.

شاخص‌ها	ایران	ازبکستان
جمعیت (میلیون نفر)	۹۰	۳۶
تولید ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	۴۶۳	۱۱۵
رشد اقتصادی (درصد)	۳.۷	۵.۵
تورم (درصد)	۴۰	۱۲
صادرات (میلیارد دلار)	۵۰	۲۷

منبع: صندوق بین‌المللی پول (۲۰۲۴)

بررسی آماری تجارت خارجی ازبکستان در سال ۲۰۲۴

- طبق اعلام کمیته دولتی آمار کشور ازبکستان، حجم تجارت خارجی این کشور در سال ۲۰۲۴ در مقایسه با سال قبل با افزایش ۳.۸ درصدی، به رقم ۶۵.۹۳۴ میلیارد دلار رسیده است.
- ۴۰.۹ درصد از حجم کلی تجارت ازبکستان در این دوره به صادرات کشور به میزان ۲۶.۹۴۸ میلیارد دلار اختصاص داشته است.
- در مقابل، سهم واردات این کشور ۵۹.۱ درصد حجم کلی تجارت خارجی به میزان ۳۸ میلیارد و ۶۵۹ میلیون دلار است.
- تراز تجارت خارجی ازبکستان در این سال به میزان ۱۲ میلیارد و ۳۷ میلیون دلار منفی بوده است.

سهم صادرات و واردات با کشورهای عمده (درصد از کل کالا)

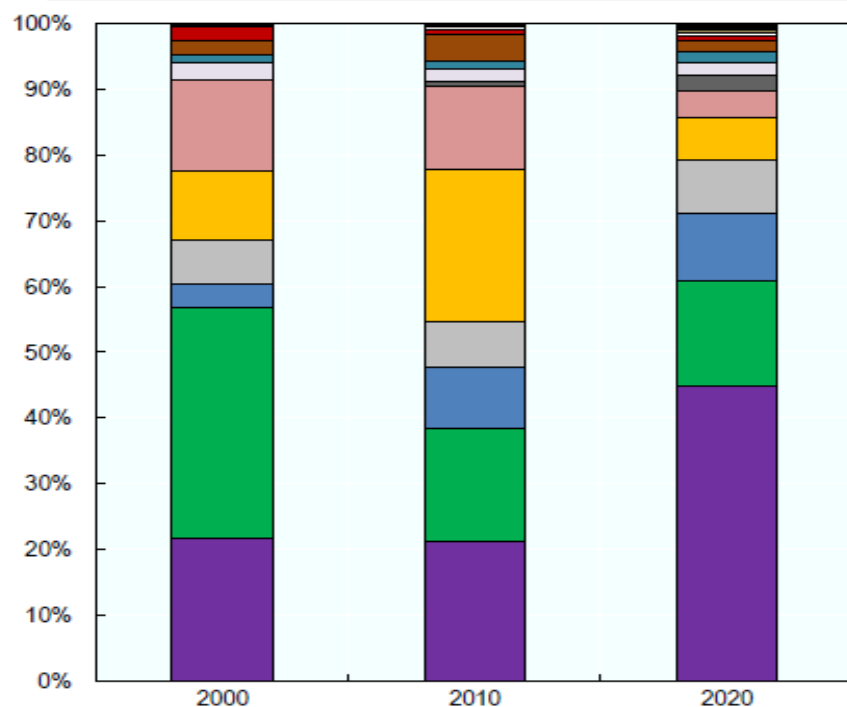
صادرات/کشور	سهم (درصد)	واردات/کشور	سهم (درصد)
روسیه	۱۲	چین	۲۷
چین	۷	روسیه	۱۸
ترکیه	۶	اروپا	۱۳
قزاقستان	۶	قزاقستان	۹
اروپا	۴	کره جنوبی	۶

منبع: تجارت جهانی، ۲۰۲۴

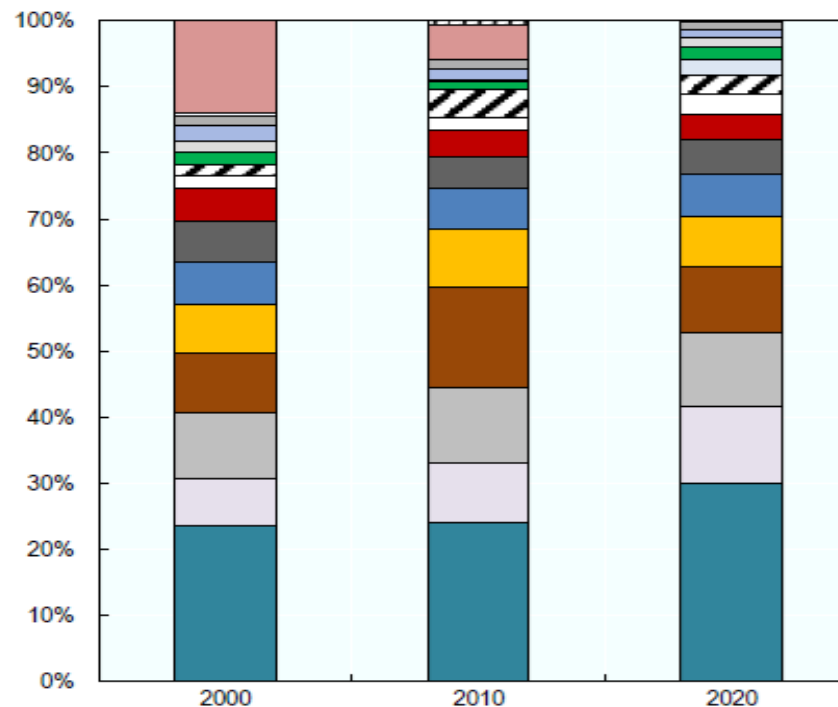
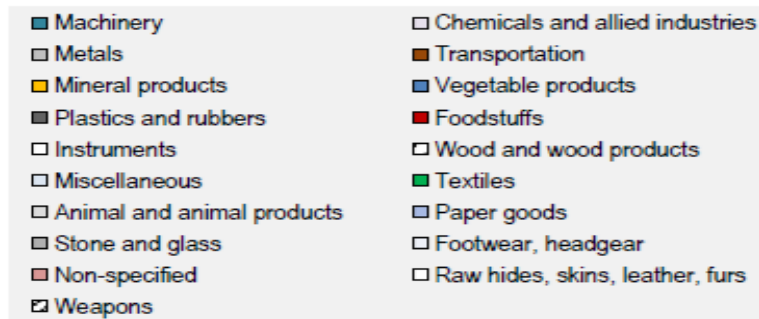
کشور	حجم کل / میلیون دلار	صادرات ازبکستان	واردات ازبکستان
۱. چین	۱۲.۴۸۶ میلیارد دلار	۲.۰۵۵ میلیارد دلار	۱۰.۴۳۲ میلیارد دلار
۲. روسیه	۱۱.۶۳۰ میلیارد دلار	۳.۶۸۳ میلیارد دلار	۷.۰۴۷ میلیارد دلار
۳. قزاقستان	۴.۲۷۸ میلیارد دلار	۱.۴۵۲ میلیون دلار	۲.۸۲۵ میلیارد دلار
۴. ترکیه	۲.۹۳۷ میلیارد دلار	۱.۱۶۹ میلیارد دلار	۱.۷۶۸ میلیارد دلار
۵. کره جنوبی	۲ میلیارد دلار	۳۹ میلیون دلار	۱.۹۶۱ میلیارد دلار
۶. آلمان	۱.۲۱۳ میلیارد دلار	۹۷.۵ میلیون دلار	۱.۱۱۶ میلیارد دلار
۷. ترکمنستان	۱.۱۴۸ میلیارد دلار	۱۲۸.۲ میلیون دلار	۱.۰۲۰ میلیارد دلار
۸. افغانستان	۱.۱۳۴ میلیارد دلار	۱۰۰.۸۹ میلیون دلار	۴۴.۹ میلیون دلار
۹. فرانسه	۱.۱۳۱ میلیارد دلار	۷۹۵.۱ میلیون دلار	۳۳۶.۲ میلیون دلار
۱۰. هند	۹۸۰.۴ میلیون دلار	۱۲۶.۸ میلیون دلار	۸۵۳.۶ میلیون دلار
۱۱. آمریکا	۸۸۱.۷ میلیون دلار	۳۱۷.۴ میلیون دلار	۵۶۴.۳ میلیون دلار
۱۲. قرقیزستان	۸۴۶.۴ میلیون دلار	۵۱۳.۳ میلیون دلار	۳۳۱.۱ میلیون دلار
۱۳. بلاروس	۷۱۴ میلیون دلار	۱۶۳.۳ میلیون دلار	۵۵۰.۸ میلیون دلار
۱۴. تاجیکستان	۷۰۲.۷ میلیون دلار	۵۵۲.۲ میلیون دلار	۱۵۰.۵ میلیون دلار
۱۵. امارات	۶۴۹.۷ میلیون دلار	۲۴۹.۶ میلیون دلار	۴۰۰.۱ میلیون دلار
۱۶. لیتوانی	۵۹۹ میلیون دلار	۱۶۸.۸ میلیون دلار	۴۳۰.۳ میلیون دلار
۱۷. جمهوری اسلامی ایران	۴۹۶.۶ میلیون دلار	۱۶۳.۶ میلیون دلار	۳۳۳.۱ میلیون دلار
۱۸. برزیل	۴۳۹.۲ میلیون دلار	۱۳۰.۱ میلیون دلار	۴۲۶.۲ میلیون دلار
۱۹. ایتالیا	۴۳۸ میلیون دلار	۴۴.۶ میلیون دلار	۳۹۳.۴ میلیون دلار
۲۰. جمهوری چک	۴۳۴.۷ میلیون دلار	۵۴.۵ میلیون دلار	۳۸۰.۲ میلیون دلار

عمده کالاهای صادراتی و وارداتی ازبکستان

a) Exports

b) Imports

Source: (State Agency for National Statistics of the Republic of Uzbekistan, 2023_[4])

ویژگی های کلیدی اقتصاد ازبکستان

مرکز پژوهشی های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

✓ کشاورزی به طور سنتی ستون فقرات اقتصاد ازبکستان بوده و این کشور یکی از بزرگترین تولیدکنندگان پنبه در جهان است. سایر محصولات عمده کشاورزی شامل میوه ها (سیب، انگور و خربزه)، سبزیجات و غلات مانند گندم و برنج است.

✓ دولت بر روی بهبود بهره وری کشاورزی و کاهش وابستگی به پنبه با ترویج تنوع محصول و تکنیک های کشاورزی مدرن کار کرده است.

✓ کشور ازبکستان، به دلیل وجود آب و خاک حاصلخیز، شرایط خوبی در حوزه کشاورزی دارد. همچنین امکان برداشت چندین باره محصول از مزارع این کشور وجود دارد.

کشاورزی

✓ ازبکستان دارای پایگاه صنعتی متنوعی از جمله تولید منسوجات (صنعت صادراتی کلیدی)، فرآوری مواد غذایی، مواد شیمیایی و تولید ماشین آلات است. این کشور همچنین به دلیل بخش معدنی قابل توجه خود شناخته شده است.

✓ صنایع کلیدی شامل استخراج طلا (ازبکستان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان طلا است)، مس و تولید گاز طبیعی است که برای صادرات حیاتی هستند.

✓ دولت با تلاش برای توسعه صنایع با ارزش افزوده بالاتر و کاهش وابستگی به صادرات مواد خام، بر تقویت صنعتی متمرکز شده است.

صنعت

✓ ازبکستان یکی از تولیدکنندگان مهم گاز طبیعی در منطقه است و بخش انرژی نقش مهمی در اقتصاد دارد. این کشور همچنین دارای ذخایر قابل توجهی از نفت و زغال سنگ است.

✓ دولت تلاش هایی را برای افزایش کارایی انرژی و تنوع بخشیدن به منابع انرژی خود از جمله تمرکز فزاینده بر پروژه های انرژی تجدیدپذیر انجام داده است

انرژی

✓ در چند سال گذشته، ازبکستان اصلاحات اقتصادی را با هدف بهبود فضای سرمایه گذاری خود به اجرا گذاشته است. اینها شامل آزادسازی نرخ ارز (سوم)، کاهش مداخله دولت در اقتصاد، و باز کردن چندین بخش برای سرمایه گذاری خصوصی است.

✓ این کشور فعالانه برای جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) به ویژه در بخش هایی مانند تولید، انرژی و توسعه زیرساخت ها تلاش کرده است.

امور مالی و
سرمایه گذاری

✓ ازبکستان از نظر میراث تاریخی و فرهنگی غنی است و شهرهایی مانند سمرقند، بخارا و خیوه از جاذبه های اصلی جاده ابریشم باستانی هستند. این کشور تمرکز خود را بر گردشگری به عنوان بخش رو به رشد اقتصاد افزایش داده است.

✓ دولت روی بهبود زیرساخت های گردشگری و ساده سازی شرایط ویزا برای جذب بازدیدکنندگان بین المللی کار کرده است.

گردشگری

ویژگی های کلیدی اقتصاد ازبکستان

■ اصلاحات اقتصادی:

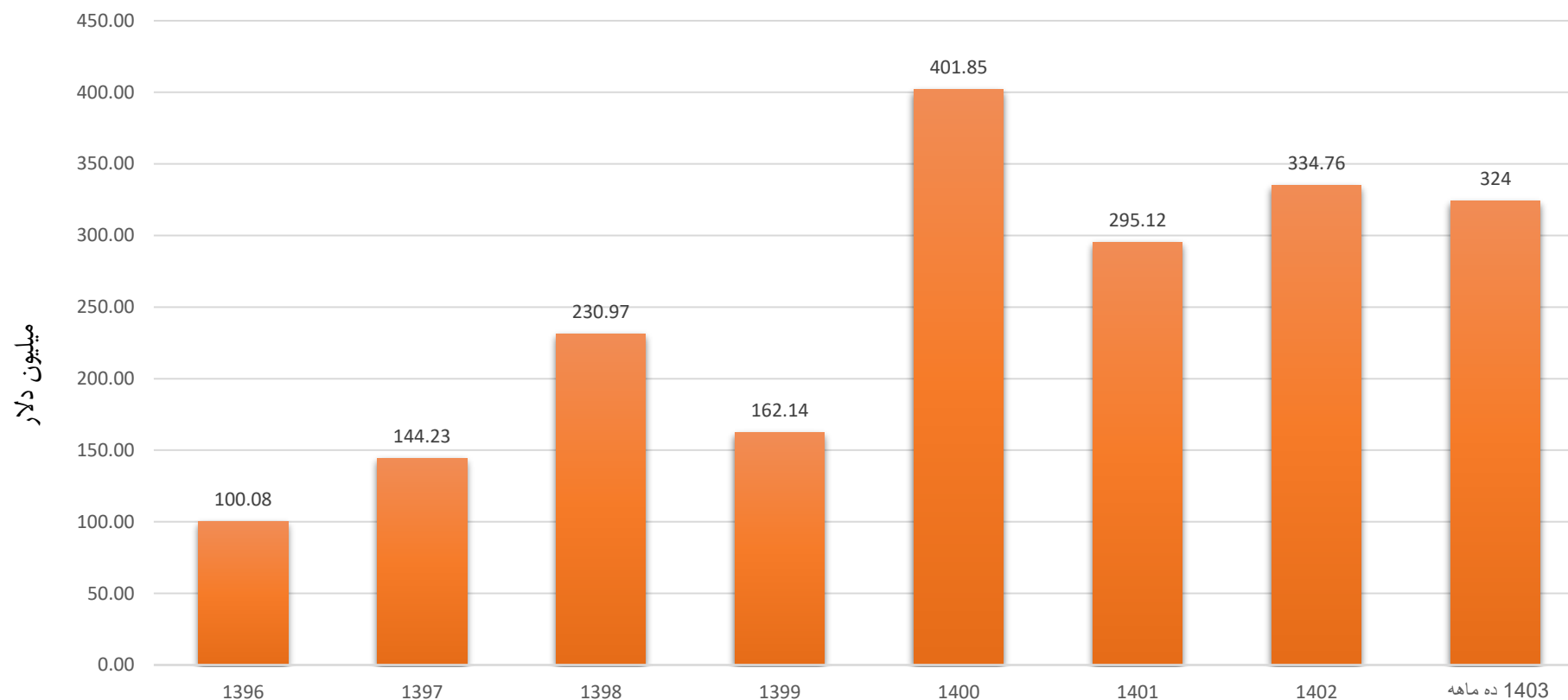
- ✓ طی سال های گذشته، ازبکستان مجموعه ای از اصلاحات را برای آزادسازی اقتصاد، بهبود حکمرانی و نوسازی بخش های کلیدی انجام داده است. این اصلاحات شامل آزادسازی بخش بانکی، تقویت نقش بخش خصوصی و بهبود زیرساخت ها می شود.
- ✓ دولت همچنین سرمایه گذاری هنگفتی را برای توسعه مناطق ویژه اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار برای کارآفرینان داخلی و خارجی انجام داده است.

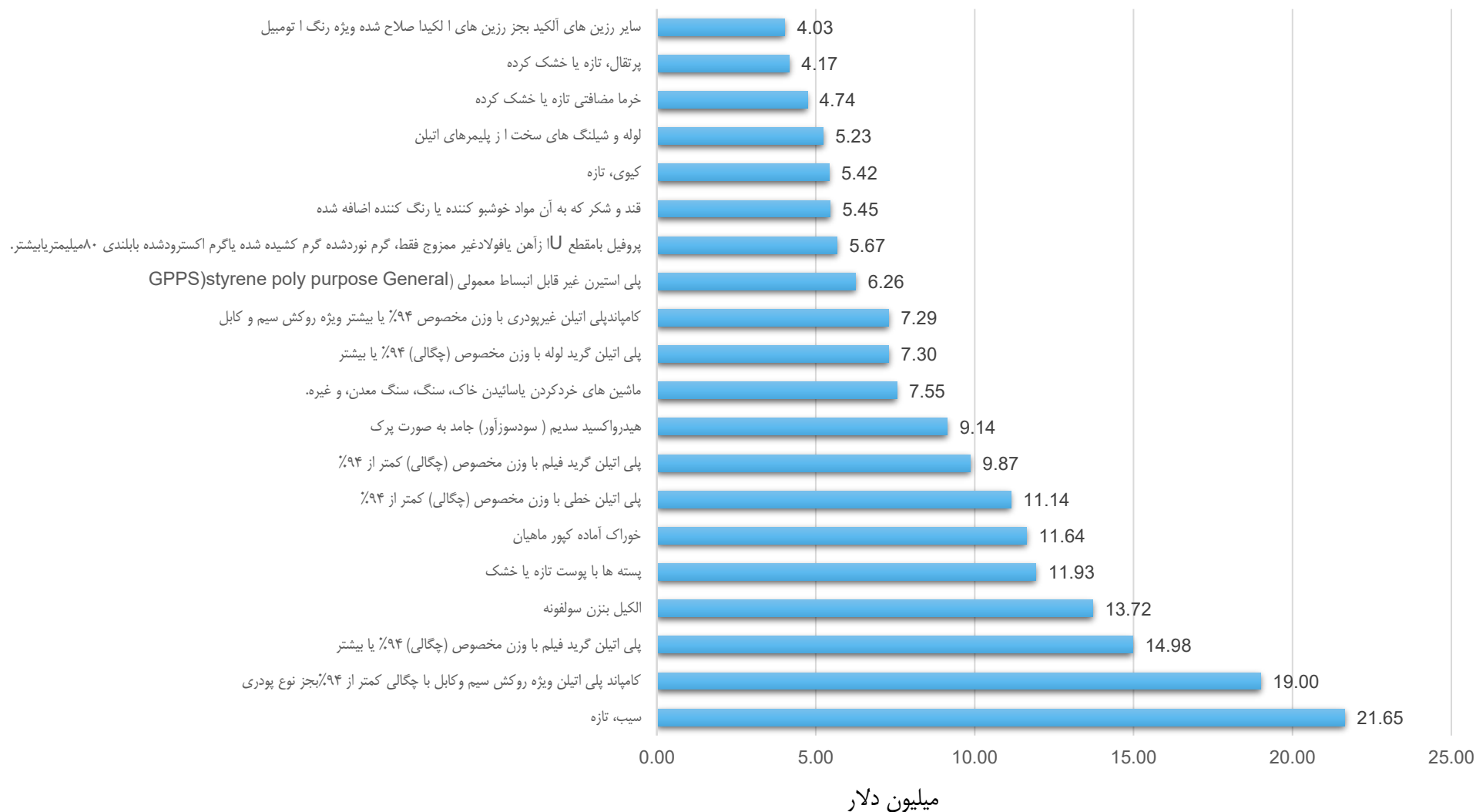
بررسی روند تجارت میان ایران و ازبکستان

روند ارزش دلاری صادرات ایران به ازبکستان

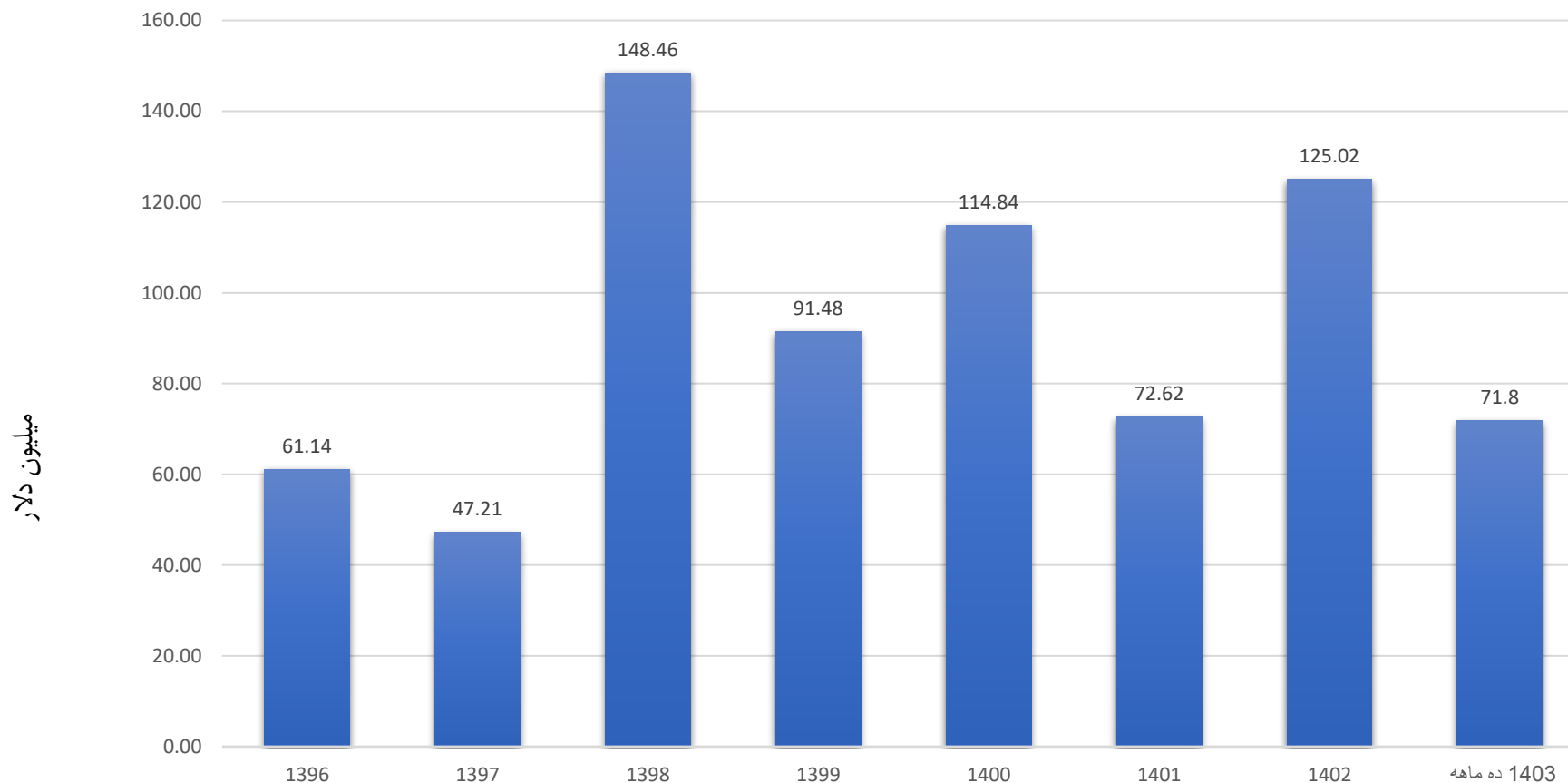

در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳ مجموع صادرات ایران به ازبکستان برابر با ۴۵۹.۸ هزار تن به ارزش بیش از ۳۲۴ میلیون دلار بوده است.

اقلام عمده صادراتی ایران به ازبکستان در سال ۱۴۰۲

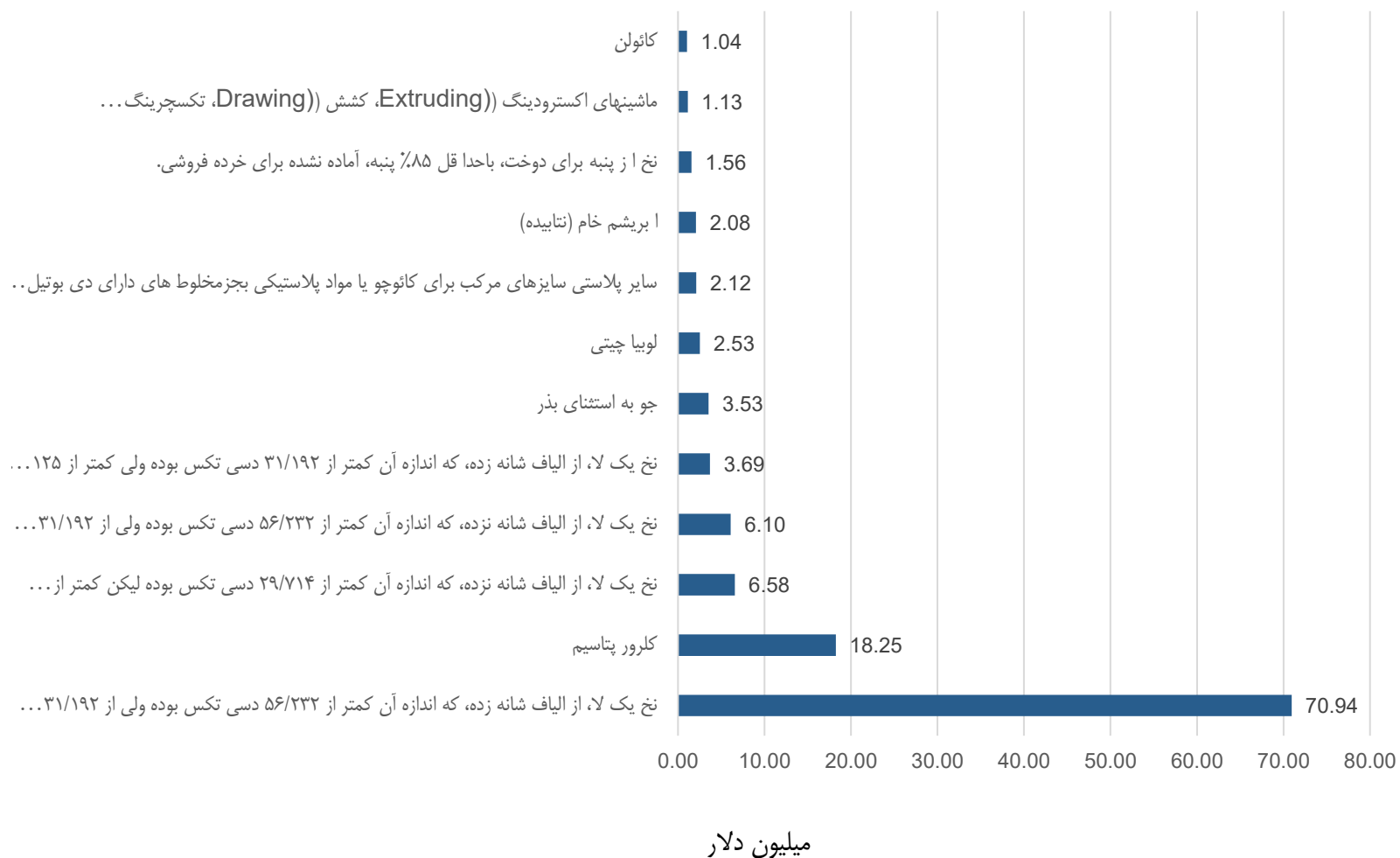

رشد ارزش دلاری واردات ایران از ازبکستان

در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳ مجموع واردات ایران از ازبکستان برابر با ۳۲ هزار تن به ارزش بیش از ۷۱ میلیون دلار بوده است.

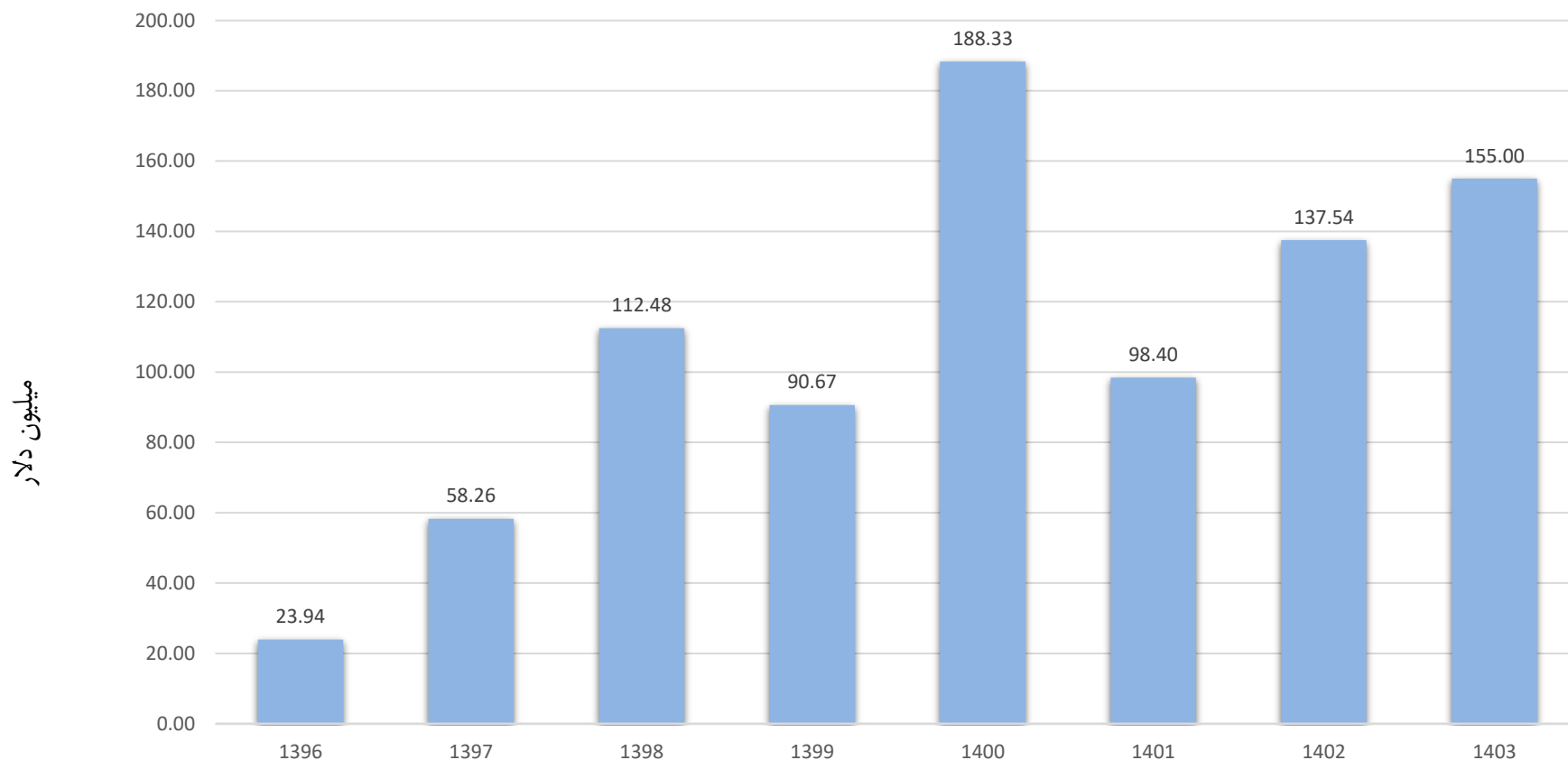
اقلام عمده وارداتی ایران از ازبکستان در سال ۱۴۰۲

بررسی روند تجارت میان استان خراسان رضوی و ازبکستان

رشد ارزش دلاری صادرات استان خراسان رضوی به ازبکستان

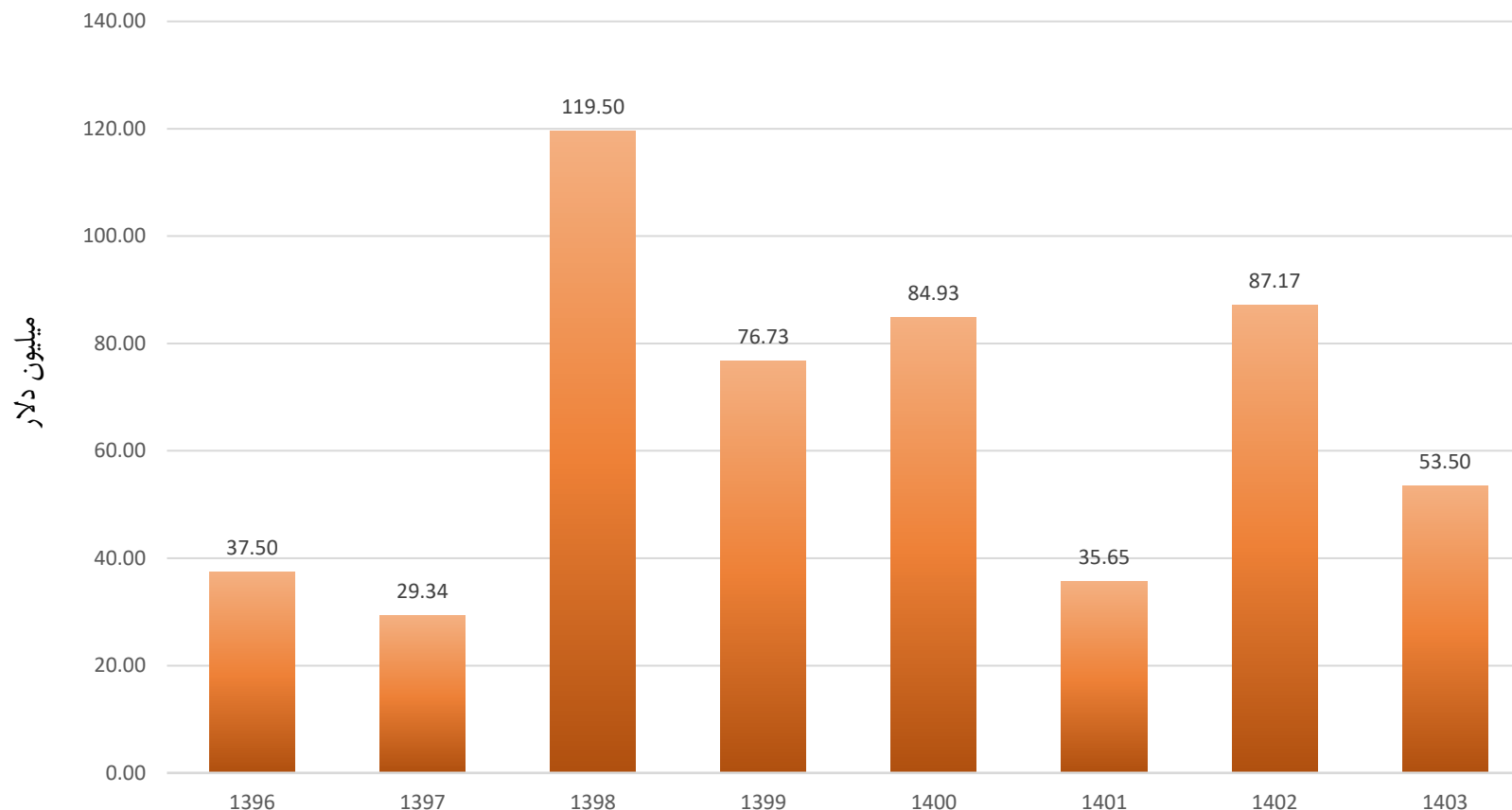
سال	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	ده ماهه ۱۴۰۳
سهم صادرات استان از کشور	۲۳.۹۲	۴۰.۳۹	۴۸.۷۰	۵۵.۹۲	۴۶.۸۷	۳۳.۳۴	۴۱.۰۹	۴۷.۸۴

اقلام عمده صادراتی استان خراسان رضوی به ازبکستان در سال ۱۴۰۲

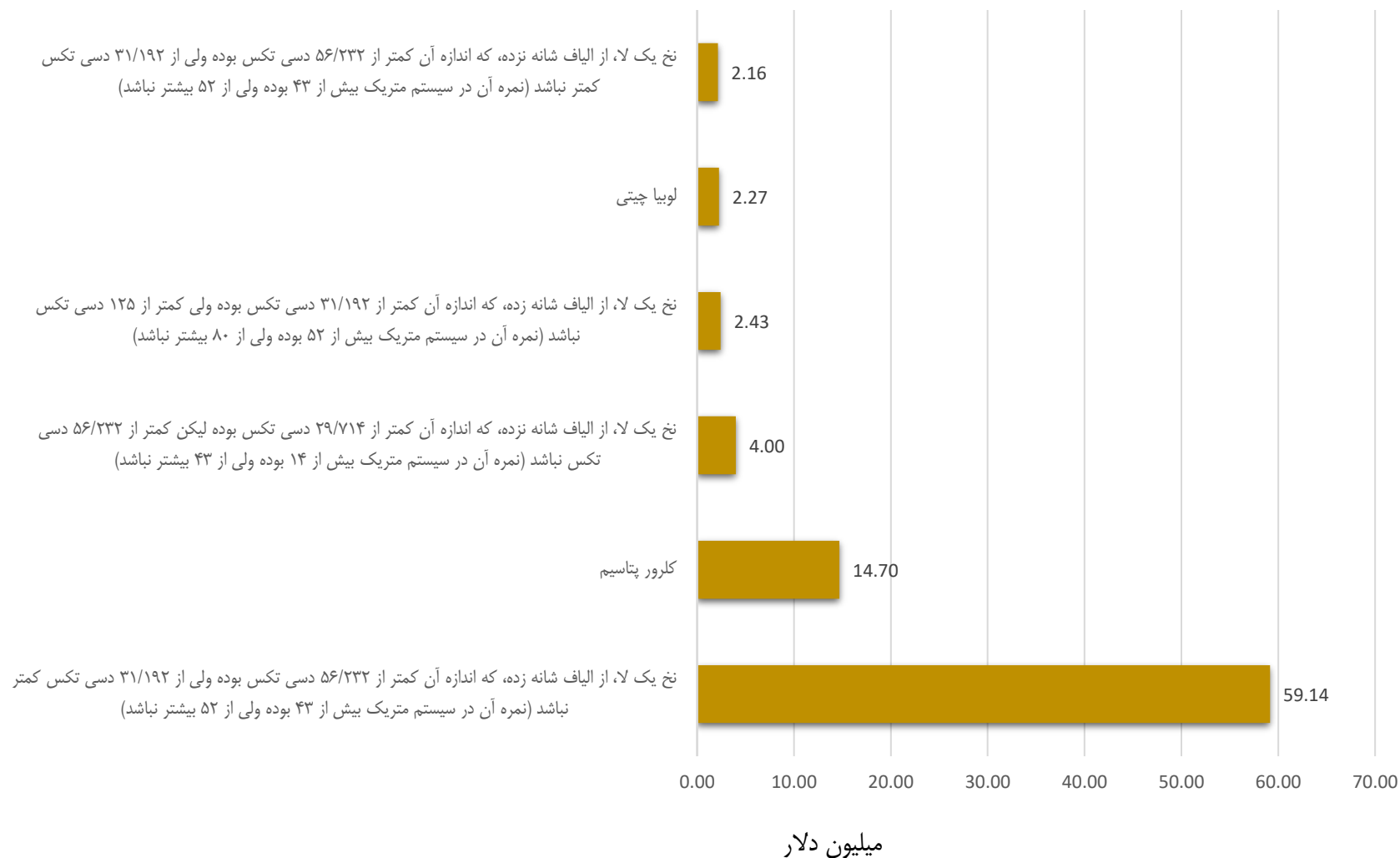
میلیون دلار

رشد ارزش دلاری واردات استان خراسان رضوی از ازبکستان

سال	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	ده ماهه ۱۴۰۳
سهم واردات استان از کشور	۶۱.۳۳	۶۲.۱۵	۸۰.۴۹	۸۳.۸۸	۷۳.۹۶	۴۹.۰۹	۶۹.۷۲	۷۴.۵۱

اقلام عمده وارداتی استان خراسان رضوی از ازبکستان در سال ۱۴۰۲

تعرفه در ازبکستان

پیشرفت ازبکستان در آزادسازی اقتصادی قابل توجه بوده است. دولت اقدامات آزادسازی تجاری یکجانبه را از طریق کاهش تعرفه در سالهای ۲۰۱۷-۲۰۱۸ آغاز کرد و میانگین نرخهای تعرفه مؤثر را از ۱۵.۳ درصد در سپتامبر ۲۰۱۷ به حدود ۷.۵ درصد در سال ۲۰۲۰ کاهش داد. همچنین تعرفه های ارزش افزوده و بسیاری از موارد تبعیض آمیز مالیاتهای غیر مستقیم حذف شدند. این اقدامات به طور قابل توجهی رقابت تجاری را تقویت کرد. همزمان، دولت سایر اقدامات آزادسازی و تسهیل تجارت از جمله حذف الزامات مجوز صادرات برای اکثر کالاها، بهبود کارایی رویه های گمرکی و کاهش زمان ترخیص کالا از گمرک را به اجرا گذاشته است. دولت همچنین یک برنامه جامع اقدام قانونی را برای ارزیابی انطباق WTO با قوانین و اقدامات مربوط به تجارت داخلی تهیه کرده است. LAP عنوان فهرست کاملی از قوانین مربوط به WTO که در ازبکستان تصویب شده است و به عنوان نقشه راه برای اصلاحات قانونی داخلی مرتبط با WTO عمل میکند. از سوی دیگر، پیشرفت قابل توجهی در زمینه موانع غیرتعرفه ای حاصل شده است. اصلاحات اصلی شامل یکسان سازی نرخ ارز، حذف الزامات تسلیم ارز و پیش پرداخت و حذف اکثر فرآیندهای بازرسی صادرات است.

توافقنامه‌های تجاری و اقتصادی بین ایران و ازبکستان

توافقات‌های تجاری و اقتصادی بین ایران و ازبکستان

توافقات‌های تجارت ترجیحی:

- ایران و ازبکستان در سال ۲۰۱۸ یک **توافقات‌های تجارت ترجیحی** امضا کردند. این توافق‌نامه به کاهش تعرفه‌های گمرکی بر روی برخی کالاها منجر شد و تجارت دوجانبه را تسهیل کرد.
- این توافق‌نامه شامل صدها قلم کالا از جمله محصولات کشاورزی، صنعتی و معدنی است.

توافقات‌های تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری:

- دو کشور در سال ۲۰۱۶ یک توافق‌نامه برای **حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری‌های متقابل** امضا کردند. این توافق‌نامه به سرمایه‌گذاران هر دو کشور اطمینان حقوقی و تضمین‌هایی برای سرمایه‌گذاری‌هایشان ارائه می‌دهد.

توافقات‌های همکاری‌های حمل‌ونقل:

- ایران و ازبکستان در زمینه حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای و هوایی توافق‌نامه‌هایی دارند. این توافق‌نامه‌ها به توسعه کریدورهای حمل‌ونقل بین دو کشور و تسهیل تجارت کمک می‌کند.
- پروژه‌هایی مانند اتصال راه‌آهن ایران به ازبکستان از طریق ترکمنستان در دست اجرا است.

توافقات‌های همکاری در بخش انرژی:

- دو کشور در زمینه انرژی، به ویژه در بخش نفت، گاز و انرژی‌های تجدیدپذیر، توافق‌نامه‌هایی دارند. این همکاری‌ها شامل انتقال فناوری و سرمایه‌گذاری مشترک است.

توافقات‌های فرهنگی و علمی:

- ایران و ازبکستان در زمینه‌های فرهنگی، آموزشی و علمی نیز توافق‌نامه‌هایی دارند. این توافق‌نامه‌ها شامل تبادل دانشجویان، استادان و همکاری‌های پژوهشی است.

پتانسل‌ها و ظرفیت‌های ازبکستان

پتانسل های ازبکستان

کشاورزی:

- ازبکستان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان پنبه در جهان است (حدود ۱ میلیون تن در سال).
- تولید میوه و سبزیجات: بیش از ۱۶ میلیون تن در سال.

معادن و منابع طبیعی:

- چهارمین تولیدکننده بزرگ طلا در جهان.
- ذخایر قابل توجه گاز طبیعی (حدود ۱.۱ تریلیون متر مکعب).
- ذخایر مس، اورانیوم، و نقره.

صنعت نساجی:

- بیش از ۲،۵۰۰ شرکت فعال در این بخش.
- صادرات محصولات نساجی به ارزش بیش از ۲ میلیارد دلار در سال.

توریسم:

- تعداد گردشگران: بیش از ۶.۷ میلیون نفر در سال (۲۰۲۲)
- درآمد گردشگری: حدود ۱.۵ میلیارد دلار (۲۰۲۲)
- جاذبه های تاریخی و فرهنگی مانند سمرقند، بخارا، و خیوه.

زیرساختها و پروژه های توسعه ای:

- سرمایه گذاری در پروژه های حمل و نقل: بیش از ۱۰ میلیارد دلار در سالهای اخیر.
- توسعه راه آهن و جاده ها برای اتصال به بازارهای منطقه ای و جهانی.
- پروژه های انرژی تجدیدپذیر: هدف دستیابی به ۲۵٪ انرژی از منابع تجدیدپذیر تا ۲۰۳۰.

پتانسیل های آینده:

- توسعه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات
- گسترش همکاری های منطقه ای در چارچوب ابتکارات مانند "کمربند و جاده" چین.
- افزایش تولید و صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا.

پتانسل های ازبکستان

اهم برنامه های دولت ازبکستان جهت توسعه کشاورزی در سال ۲۰۲۵ :

- هدفگذاری برای افزایش سطح تولید گوشت کشور تا میزان ۳.۲ میلیون تن
- اجرای بیش از ۱۳۵۰ پروژه در حوزه دامداری و پرورش طیور با مشارکت شرکتهای ازبکی و همکاران خارجی
- ارتقاء تولید شیر کشور تا سطح ۱۳ میلیون تن شیر
- تولید یک میلیون تن گوشت طیور
- افزایش تولید تخم مرغ کشور تا سطح ۵ میلیارد عدد
- تولید و صادرات حبوبات بویژه صادرات محصولات دارای مزیت نسبی ماش، لوبیا و نخود
- منابع طبیعی فراوان (گاز، طلا، مس، پنبه و غیره)
- اصلاحات اقتصادی، سرمایه گذاری عمومی و حمایت مالی بین المللی برای تشویق سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- بدهی عمومی پایین و ذخایر ارزی قابل توجه
- مذاکرات در حال انجام برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی (WTO) و وضعیت به عنوان عضو ناظر اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EEU)
- توافقنامه مشارکت و همکاری با اتحادیه اروپا (EU)

برخی از فرصت‌های همکاری مشترک ایران و ازبکستان

برخی از زمینه های همکاری ایران و ازبکستان

۱. تجارت دوجانبه:

- کالاهای صادراتی ایران به ازبکستان شامل محصولات پتروشیمی، مصالح ساختمانی، مواد غذایی و کالاهای صنعتی است. کالاهای صادراتی ازبکستان به ایران شامل پنبه، فلزات، محصولات کشاورزی و مواد معدنی است.
- تشویق ازبکستان به اقدام متقابل در خصوص حذف روادید برای اتباع ایران با هدف تقویت ارتباطات اقتصادی، اجتماعی و گردشگری میان دو کشور
- افزایش اعزام و پذیرش هیات تجاری میان دو کشور برای آشنایی بیشتر با فرصت‌های همکاری و سرمایه‌گذاری.
- تأسیس دفتر خدمات تجاری در ازبکستان برای ارائه خدمات مشاوره به بازرگانان ایرانی.

۲. حمل و نقل و لجستیک:

- ایران و ازبکستان در حال توسعه کریدورهای حمل‌ونقل بین‌المللی هستند که آسیای مرکزی را به خلیج فارس و اروپا متصل می‌کند. پروژه‌هایی مانند راه‌آهن ایران-ترکمنستان-ازبکستان (بخشی از کریدور شمال-جنوب) در حال اجرا است.
- افزایش تعداد پروازهای مستقیم: این امر می‌تواند رفت‌وآمد فعالان اقتصادی را تسهیل کند.

۳. گردشگری:

- دو کشور در زمینه گردشگری فرهنگی و تاریخی همکاری‌هایی دارند. ایران و ازبکستان هر دو دارای جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی غنی هستند و می‌توانند از طریق تورهای ترکیبی گردشگران بیشتری جذب کنند.

۴. کشاورزی و صنایع غذایی:

- ایران و ازبکستان در زمینه کشاورزی و صنایع غذایی همکاری‌هایی دارند. ایران می‌تواند از تجربیات خود در زمینه فناوری‌های کشاورزی و صنایع غذایی برای بهبود بهره‌وری در ازبکستان استفاده کند.
- سرمایه‌گذاری مشترک برای ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی با توجه به توانمندی‌های شرکت‌های ایرانی و نقش کشاورزی در اقتصاد ازبکستان.

۵. صنایع:

- سرمایه‌گذاری مشترک شرکت‌های دو کشور در حوزه صنایع دارویی
- تشویق همکاری‌ها در حوزه‌های نفت و گاز، پتروشیمی و معدن.

فرصت‌های همکاری میان ایران و ازبکستان

حضور شرکت‌های استان در حوزه کشت فراسرزیمینی در ازبکستان، صنایع تبدیلی و استفاده از ظرفیت امضای موافقتنامه تجارت ترجیحی جهت توسعه تبادلات تجاری در حوزه کشاورزی

تاسیس کنسرسیوم‌های مواد غذایی در ازبکستان با حضور شرکت‌های قوی و فعال استان در حوزه صنایع غذایی و دانش بنیان

صادرات پسته و زعفران

صادرات محصولات فراوری شده غذایی استان با تاکید بر گندم و جو و محصولات لبنی

تکمیل زنجیره ارزش نساجی استان با تعاملات تجاری در زمینه نساجی

افزایش صادرات قطعات و لوازم الکترونیکی

انجام پروژه‌های مشترک در زمینه افزایش ارزش افزوده صنعت منسوجات

فرصت‌های همکاری میان ایران و ازبکستان

- ۸ انجام سرمایه‌گذاری مشترک در حوزه معدن با تاکید بر طلا و سنگ آهن
- ۹ استفاده از ظرفیت استان به دلیل وجود معادن مس متعدد، ظرفیت تولید مس و کالاهای زیر مجموعه آن و تمایل ازبکستان به افزایش سه برابر ظرفیت تولید مس
- ۱۰ استفاده از ظرفیت استان به دلیل وجود معادن مس متعدد، ظرفیت تولید مس و کالاهای زیر مجموعه آن و تمایل ازبکستان به افزایش سه برابر ظرفیت تولید مس
- ۱۱ توسعه همکاری در ایجاد شرکت‌های مشترک حمل و نقلی و تقویت کریدورهای تجاری
- ۱۲ ارائه خدمات شرکت‌های دانش بنیان و توسعه فناوری‌های دیجیتال مانند ایجاد پلتفرم‌های گردشگری دیجیتال
- ۱۳ اجرای پروژه‌های گردشگری با استفاده از ظرفیت سمرقند و بخارا و آرامگاه فردوسی مشهد (تعریف تورهای مشترک گردشگری)
- ۱۴ ارائه خدمات آموزشی‌های تخصصی با تاکید بر آموزش‌های فنی و دیجیتال، پزشکی و فنی و حرفه‌ای

کالاهای دارای مزیت ایران جهت صادرات به ازبکستان

- محصولات کشاورزی و مواد غذایی: پسته، زعفران، خرما، مرکبات و مواد غذایی، سیب درختی
- مواد شیمیایی و پتروشیمی مانند پلاستیک، پلیمر، مواد شیمیایی صنعتی و کودهای شیمیایی
- محصولات ساختمانی از جمله مصالح ساختمانی، سیمان، عایق ساختمانی، ایزوگام، محصولات شیشه ای، کاشی و سرامیک، چینی و لوازم بهداشتی
- دارو و تجهیزات پزشکی
- خودرو و لوازم یدکی و موتورسیکلت
- لوازم خانگی از جمله یخچال، بخاری برقی، کولر، لوازم برقی آشپزخانه و هیتر
- پوشاک و محصولات نساجی مانند محصولات پشمی، پارچه های کتانی، قالی دستی و پلی استر

- مبلمان و اثاثیه منزل لوکس، دفاتر اداری و مراکز اقامتی
- تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی شامل ترانسفورماتور، سیم و کابل های فشار قوی
- تجهیزات انرژی های تجدیدپذیر شامل پنل های خورشیدی، توربین های بادی و تجهیزات هیدروالکتریک
- محصولات چرمی شامل کفش، کاپشن، کیف و ...
- صنایع دستی و لوازم دکوراسیون شامل فرش و قالیچه، محصولات سفالی و ...
- ماشین آلات و تجهیزات صنعتی از جمله مکانیزاسیون کشاورزی، کمپرسورهای صنعتی و ...
- فولاد

چالش‌ها و راهکارهای دو کشور

چالش‌ها

تفاوت در قوانین تجاری، کمبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل
مدرن و نیاز به افزایش آگاهی از فرصت‌های اقتصادی.

راهکارها

ایجاد توافقنامه‌های تجاری دوجانبه، سرمایه‌گذاری
مشترک در زیرساخت‌ها و برگزاری نمایشگاه‌ها و
همایش‌های اقتصادی.

چالش‌ها و پیش‌نیازهای توسعه تجارت ایران با ازبکستان

- **اصلاح روابط بانکی بین‌المللی:** ایران در حوزه تجارت جهانی و روابط بانکی با چالش‌هایی مواجه است و از طرفی، ازبکستان در این حوزه بسیار محتاط عمل می‌کند و تأکید زیادی بر شفافیت مالی دارد. در این راستا؛ ضرورت دارد که موضوع FATF تعیین تکلیف شود و مسیر تجارت ما نه تنها با ازبکستان بلکه با سایر کشورهای جهان نیز هموار گردد.
- **توافق در زمینه واگن‌های صادراتی:** به منظور توسعه صادرات با کشور ازبکستان، ضرورت دارد تا توافقاتی در حوزه واگن‌های صادراتی صورت بگیرد. با عبور و مرور واگن‌های صادراتی ایرانی در خطوط ازبکستان، شرایط مطلوبی برای تجارت با این کشور فراهم می‌شود. در این راستا، ضروری است تا کسب مجوز و توافقات اولیه برای عبور و مرور واگن‌های ایرانی در خطوط ریلی ازبکستان، به عنوان هدف تعریف و پیگیری شود.
- **توسعه گردشگری:** گردشگری فی‌مابین ایران و ازبکستان، ریشه فرهنگی دارد؛ اما این مقوله تاکنون مغفول مانده است. اگر امکانات به منظور توسعه گردشگری میان ایران و ازبکستان فراهم گردد، ایرانیان از سمرقند و بخارا بازدید خواهند کرد و ازبکستانی‌ها نیز از شهرهای مختلف ایران دیدن خواهند نمود. این امر فرصت طلایی در حوزه توسعه گردشگری میان دو کشور و تبادل ارزی را به دنبال خواهد داشت.
- **حل مساله عبور و مرور واگن‌های ایرانی در ازبکستان:** مسئله عبور و مرور واگن‌های ایرانی در ازبکستان، ۲۰ سال است که در حال مطالبه‌گری و پیگیری است؛ واگن‌های ایرانی باید استانداردهایی را رعایت کنند تا بتوانند در خطوط ریلی کشورهای آسیای میانه عبور کنند. در این زمینه باید مکاتبات لازم با راه‌آهن صورت گیرد تا از وزارت راه‌وشهرسازی درخواست گردد که واگن‌های ایرانی از استانداردهای لازم برخوردار شوند. همچنین، افزایش تعداد واگن‌ها جهت ارسال کالا به آسیای میانه از طریق همراهی و رایزنی اتاق بازرگانی ازبکستان از اهمیت زیادی برخوردار است.
- **رفع چالش صادرات نخ و پنبه:** ایران واردکننده پنبه و نخ از کشور ازبکستان است. در سال‌های اخیر، دولت ازبکستان در پی ممنوع کردن صادرات نخ و پنبه بوده و بر این تأکید کرده که باید لباس و دیگر منسوجات از این کشور صادر گردد. این امر، چالش‌هایی را برای ایران در حوزه تولید پوشاک و منسوجات به دنبال خواهد داشت و ضروری است در این زمینه رایزنی‌های لازم با ازبکستان صورت پذیرد.
- ترکیه کارخانه‌هایی در ازبکستان، ایجاد کرده که سبب می‌شود کالاهای تولیدی ترکیه برای صادرات به آسیای میانه در ازبکستان تولید و سپس ارسال گردند. ایران نیز می‌تواند با سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از الگوی کشت، از شرایط خوب اقتصادی این کشور استفاده کند.
- نقص در زنجیره تامین، تأخیر در پرداخت‌ها، نواقص موجود در اطلاعات صادرات و واردات، عدم دسترسی آسان به شرکت‌ها، عدم هماهنگی دیتا مارکتینگ، نبود زیرساخت‌های صحیح، کمبود نیروی کار ماهر در ازبکستان و... بخشی از چالش‌های توسعه تجارت ایران با ازبکستان است. ازبکستان تمایل دارد تعاملات خود را با کشورها افزایش دهد؛ اما این کشور همواره با نواقص اطلاعاتی مواجه است.
- این کشور یکی از ۵ کشور جهان در زمینه طلا بوده و در زمینه تکمیل زنجیره محصولات نساجی و کشاورزی می‌توان از ظرفیت این کشور بیشتر بهره‌مند شد. همچنین می‌توانیم به صورت ویژه در بخش معدن بویژه محصولات چوب، مس، مولیبدن و فلزات کمیاب و صنعت همکاری کنیم..
- ازبکستان در زمینه‌های مختلف اعم از بخش انرژی، خودروسازی، جاده‌سازی، معدن، کشاورزی و صنایع شیمیایی استراتژی‌های ویژه‌ای را تعریف کرده است و با توجه به اینکه ایران توانمندی‌های خوبی در این زمینه‌ها دارد، شرکت‌های ایرانی می‌توانند در آنجا به صورت سرمایه‌گذاری مشترک و هم به صورت چندوجهی با شرکت‌های مختلف ازبکی و خارجی به عنوان شریک سوم در پروژه‌های آنها مشارکت کنند و در این بازار حضور خود را افزایش دهند.

معرفی مختصری از شهرهای سمرقند و بخارا

پتانسیل‌های سمرقند

صنعت: سمرقند دارای چندین کارخانه تولیدی در زمینه‌های نساجی، مواد غذایی و مصالح ساختمانی است. این شهر می‌تواند به عنوان یک قطب صنعتی در منطقه نقش‌آفرینی کند.

سمرقند

تجارت بین الملل: سمرقند به دلیل قرار گرفتن در مسیر جاده ابریشم تاریخی، همواره یک مرکز تجاری مهم بوده است. امروزه نیز می‌تواند به عنوان یک مرکز تجاری بین‌المللی برای مبادلات بین آسیای مرکزی، اروپا و خاورمیانه عمل کند

گردشگری: سمرقند یکی از قدیمی‌ترین و زیباترین شهرهای جهان است و جاذبه‌های تاریخی متعددی داشته و سالانه هزاران گردشگر را جذب می‌کند.

کشاورزی: منطقه سمرقند به دلیل خاک حاصلخیز و آب‌وهوای مناسب، برای کشت محصولاتمانند پنبه، میوه‌ها (انگور، سیب، زردآلو) و سبزی‌جات مناسب است.

پتانسیل‌های بخارا

صنایع دستی: بخارا به دلیل صنایع دستی مانند فرش‌بافی، سفال‌گری و تولید پارچه‌های ابریشمی معروف است. این صنایع می‌توانند به عنوان یک منبع درآمد مهم برای مردم محلی و صادرات توسعه یابند.

تجارت و حمل و نقل: بخارا به دلیل موقعیت جغرافیایی خود، می‌تواند به عنوان یک مرکز تجاری و حمل‌ونقل در مسیرهای بین‌المللی عمل کند. توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای می‌تواند به رشد اقتصادی این شهر کمک کند.

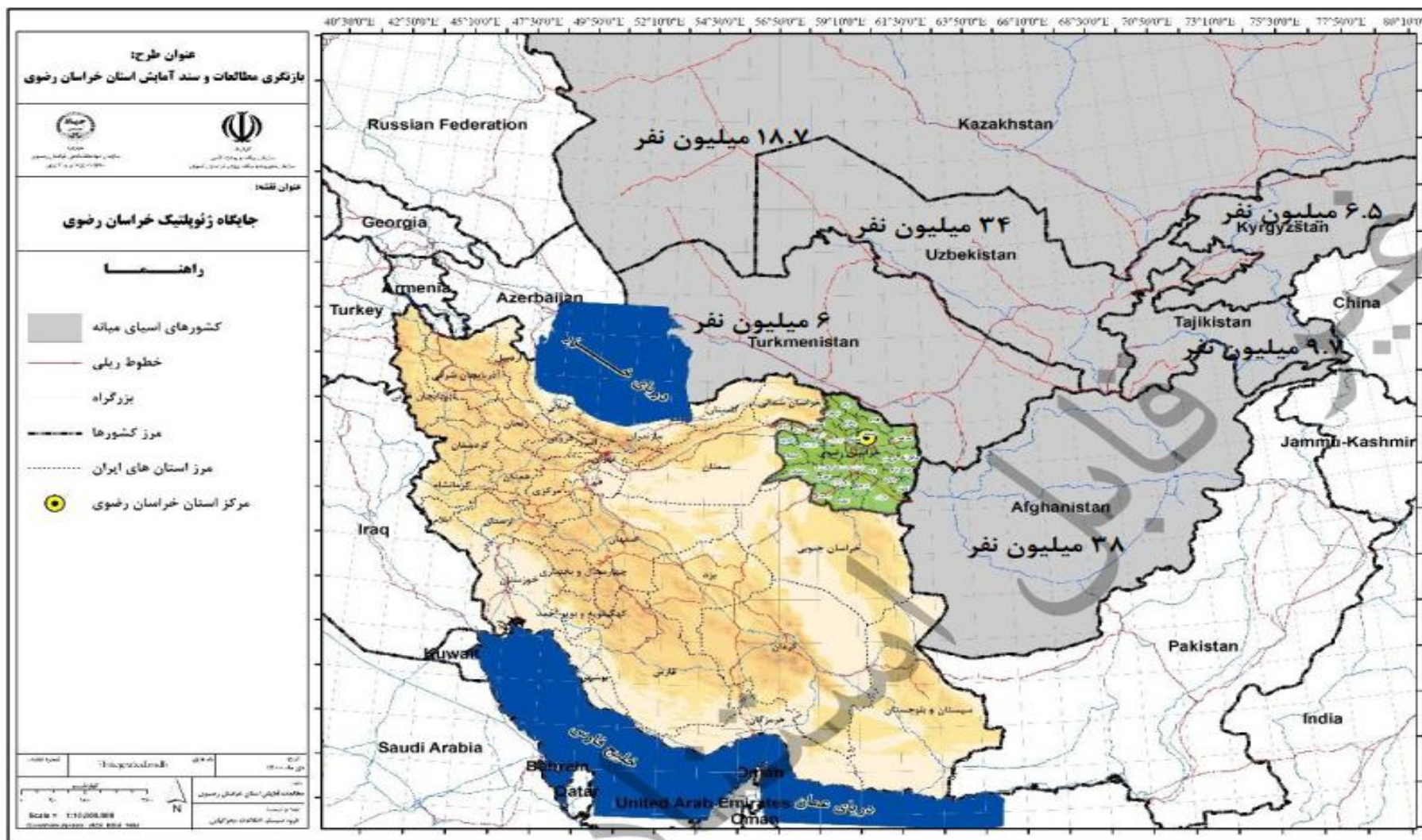

پتاسیل ها و ظرفیت های خراسان رضوی

موقعیت جغرافیایی

مرکز پژوهش‌های
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی
خراسان رضوی

بخش کشاورزی

- خراسان رضوی با دارا بودن قریب به ۱ میلیون هکتار سطح زیرکشت انواع محصولات زراعی و باغی آبی و دیم و قریب به ۱۵ میلیون واحد دامی، تولید بیش از ۶/۷ میلیون تن انواع محصولات زراعی، باغی و دامی را بر عهده دارد. مقام نخست ملی و جهانی با تولید ۶۳ درصد زعفران دنیا و نیز داشتن رتبه های برتر تولید گوشت قرمز، زیره سبز و خربزه در کشور موجب شده سرمایه گذاری در زمینه صادرات این محصولات و همچنین توسعه صنایع فرآوری، تبدیلی و بسته بندی آنها با ظرفیت ۹/۸ میلیون تن از توجیه اقتصادی مناسبی برخوردار باشد
- در میان محصولات زراعی دارای مزیت استان، محصولاتی نظیر گندم، جو و ذرت علوفه ای علاوه بر آنکه دارای مصرف آبی کمتر از ۶۰۰۰ مترمکعب در هکتار می باشند، به لحاظ تولید ارزش افزوده بخش کشاورزی نیز بوده و در امنیت غذایی نیز نقش بسزایی دارند. به دلیل وجود واحدهای فراوری و بسته بندی محصولات غذایی آردی، کارخانجات صنعتی تولید آرد غلات و گندم و واحدهای انبار و سیلو، ارزش افزوده ی بسیار مناسبی از فراوری محصولات ایجاد می شود. در میان محصولات زراعی به دلیل وجود واحدهای متعدد تولیدی قند و شکر در استان، تولید چغندر قند به لحاظ ارزش صادراتی محصولات کشاورزی ایران از جایگاه بسیار خوبی برخوردار است.
- در میان محصولات منتخب باغی استان، زعفران علاوه بر نیاز آبی کم دارای قیمت صادراتی قابل توجهی است چرا که زعفران تولید شده در ایران به دلیل برخورداری از کیفیت مرغوب در میان محصولات صادراتی جایگاه قابل توجهی دارد. با توجه به رتبه اول استان در تولید زعفران و دارا بودن بیش از ۱۷۰ واحد فرآوری و بسته بندی می تواند نقش بسزایی در افزایش ارزش افزوده بخش کشاورزی استان داشته با تاکید بر کاهش صادرات بصورت فله آن داشته باشد

معرفی استان خراسان رضوی در بخش کشاورزی

- ❖ کسب رتبه نخست کشور در تولید گوشت قرمز (با تولید حدود ۸۳ هزار تن)
- ❖ کسب رتبه نخست تولید گیلاس، زرچوبه، خربزه، طالبی، زعفران و آلو

رتبه نخست کشور با دارا بودن بیش از ۱۴ میلیون واحد دامی

- ❖ رتبه دوم در تولید تخم مرغ (با تولید ۱۴۵ هزار و ۷۰۰ تن)
- ❖ رتبه دوم کشور در کشت گلخانه‌ای را در اختیار دارد.
- ❖ رتبه دوم تولید زرشک

رتبه دوم کشور در تولید پیله تر (بعد از استان گیلان با تولید ۳۳۵ تن)

مقام سوم در تولید شیر (با تولید بیش از یک میلیون و ۱۴۰ هزار تن شیر)

- ❖ مقام سوم تولید انار و پسته رتبه سوم

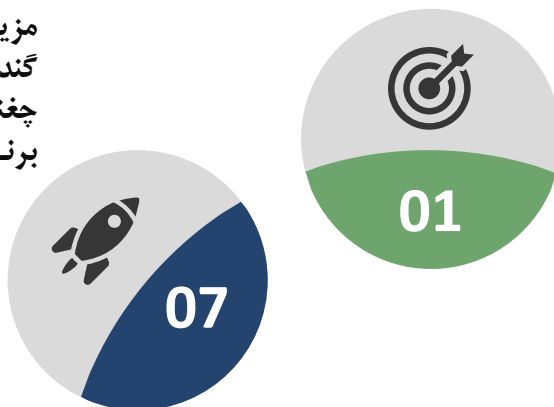
مقام چهارم تولید انگور و بادام

- ❖ مقام چهارم در تولید گوشت مرغ (با تولید ۱۸۳ هزار تن)

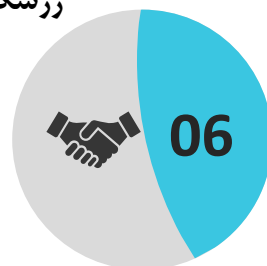
بخش کشاورزی

مزیت نسبی در تولید محصول زعفران

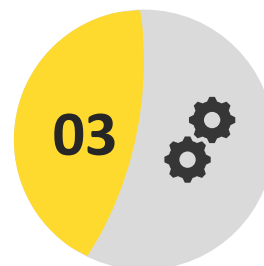
مزیت نسبی در تولید محصولات زراعی نظیر
گندم، جو، پنبه، خربزه، یونجه، ذرت علوفه ای،
چغندر قند، هندوانه، گوجه فرنگی و نخود و زعفران و
برنج و زیره سبز و سیاه

مزیت نسبی در دامداری و دامپروری و
پرورش دام سبک

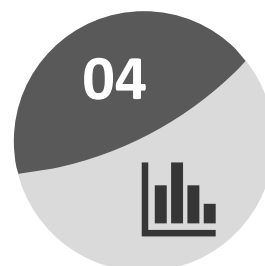
مزیت نسبی در تولید محصولات باغی شامل
پسته، بادام دیم، انگور آبی، سیب، بادام آبی،
انار، انگور دیم، آلو، گردو، گیلاس و زردآلو، توت درختی و
زرشک

مزیت نسبی در پرورش زنبور
عسل و تولید عسل

مزیت نسبی در پرورش طیور و صنعتی شدن و تشکیل
زنجیره کامل تولیدات طیور در استان

مزیت نسبی در پرورش کرم ابریشم

مزیت نسبی در تولید گیاهان دارویی و صنعتی با
توجه به تنوع گیاهان دارویی

بخش صنعت و معدن

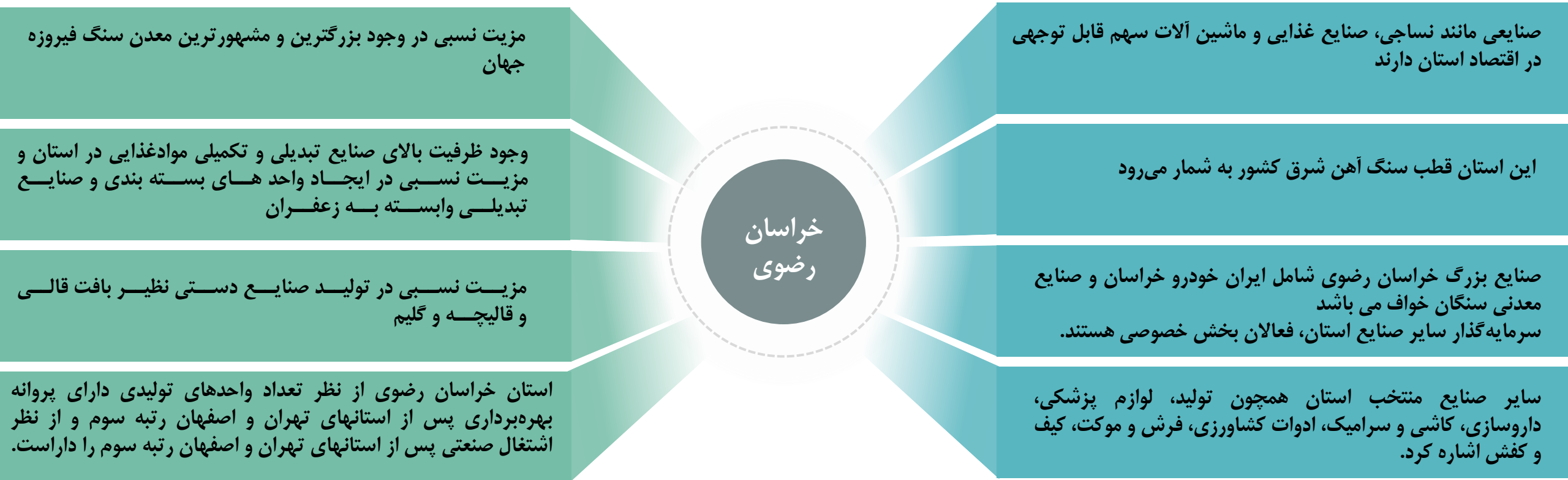
- استان خراسان رضوی در یک دهه گذشته رتبه هفتم ارزش افزوده صنعت کشور را به خود اختصاص داده است. استان در عرصه صنعت با وجود بیش از ۶۰۰۰ واحد صنعتی و معدنی، رتبه چهارم توسعه یافتگی صنعتی ایران را به خود اختصاص داده، قطب دوم صنعت خودرو و قطعه سازی در کشور به شمار می رود و قطب تولید فولاد نیز می باشد. همچنین رتبه های برتر کشور در تولید فرآورده های غذایی و لبنی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، سیمان، کاشی و سرامیک، ظروف چینی، طلا و مس، صنایع نساجی و فرش نیز از آن خراسان رضوی است.
- خراسان رضوی رتبه اول در صنایع غذایی و آشامیدنی، رتبه دوم در صنایع حوزه ماشین آلات و وسایل نقلیه و رتبه سوم در تولید پوشاک را داشته و دومین استان فعال در زمینه قطعه سازی است
- فعالیت بیش از ۱۰۸۸ معدن با ذخیره بالای ۳ میلیارد تن و استخراج سالانه ۶۸ میلیون تن مواد متنوع معدنی همچون سنگ آهن، طلا، آهک، کرومیت و سیلیس، سنگ تزئینی، مس و گچ از جمله توانمندیهای این استان در عرصه معدن می باشد.

مزایای نسبی استان در بخش صنعت و معدن

مزیت نسبی در وجود ظرفیت های معدنی و معادن مس، سرب و روی، باریت، پوکه معدنی (پومیس)، سنگ آهن، هماتیت، زغال سنگ، سنگ چینی، آنتیموان، گرانیت، مرمریت، سنگ نمک، منیزیت، نمک آبی، کرومیت، گچ خاکی، سنگ لاشه مرمریتی، تالک، سنگ گچ، منگنز، سنگ لاشه موزائیکی، خاک صنعتی، کائولن، سنگ فیروزه، سنگ تزئینی، فلدسپات و خاک نسوز

مزایای نسبی استان خراسان رضوی در بخش صنعت و معدن

بخش خدمات

■ استان خراسان رضوی دارای اقتصادی بر پایه فعالیت های خدمات است. قرار گرفتن استان در مسیر کریدور بین‌المللی جاده‌ای تراسیکا، جاده جهانی ابریشم و محور ترانزیت شرق چابهار (خلیج فارس) به دوغانون (مرز افغانستان) و موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد (در مرکز اتصال خاورمیانه، آسیا و اروپا و مسیر جاده ابریشم) و همجواری با دو کشور افغانستان و ترکمنستان (دروازه ورودی به کشورهای آسیای میانه) و بهره‌مندی از بازار گسترده در داخل و خارج (به خصوص در کشورهای همسایه) و سهم بالای گردشگری موجب شده تا مشاغل مرتبط مانند خدمات پذیرایی مجتمع‌های تفریحی، تولید سوغات، حمل‌ونقل گردشگران و ... نقش مهمی در اقتصاد استان ایفا کند.

مزایای نسبی استان خراسان رضوی در بخش خدمات

وجود حرم مطهر حضرت امام رضا (ع) به
عنوان آرامگاه هشتمین امام شیعیان در شهر مقدس
مشهد

سهم بالای گردشگری موجب شده تا مشاغل مرتبط مانند خدمات
پذیرایی مجتمع‌های تفریحی، تولید سوغات، حمل و نقل
گردشگران و ... نقش مهمی در اشتغال استان ایفا کنند

آرامگاه مشاهیری چون فردوسی، خیام و عطار، وجود موزه بزرگ به عنوان
بزرگترین موزه کشور و برخورداری از ۱۰٪ موزه‌های کشور همراه با بیش
از ۲۳ منطقه نمونه گردشگری در سطح بین‌المللی، ملی، استانی و محلی

بیش از ۵۰ درصد از کل ظرفیت اقامتی کشور در شهر مشهد
فعال است و سالانه حدود ۳۰ میلیون زائر ایرانی و قریب به
پنج میلیون زائر خارجی به این شهر سفر می‌کنند.

مزیت نسبی در وجود جاذبه‌های طبیعی

قطب دانشگاهی کشور با در اختیار داشتن ۷۷ دانشگاه و مرکز آموزش
عالی

فعال بودن و مزیت داشتن صنایع دستی به ویژه در حوزه سنگ‌های
قیمتی و نیمه‌قیمتی و ثبت مشهد به عنوان شهر جهانی گوهرسنگ‌ها.

مزایای نسبی استان خراسان رضوی در بخش خدمات

قرار گرفتن در مسیر کریدور بین‌المللی جاده‌ای تراسیکا، جاده جهانی ابریشم و محور ترانزیت شرق چابهار (خلیج فارس) به دوغانرون (مرز افغانستان) و وجود پروژه راه آهن خواف-هرات به عنوان نقطه اتصال ریلی استان و ایران به شرق

رتبه نخست جابجایی مسافران ریلی و جاده‌ای کشور و رتبه دوم در حمل و نقل هوایی

موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد (در مرکز اتصال خاورمیانه، آسیا و اروپا و مسیر جاده ابریشم) و همجواری با دو کشور افغانستان و ترکمنستان (دروازه ورودی به کشورهای آسیای میانه) و بهره‌مندی از بازار گسترده در داخل و خارج (و به خصوص در کشورهای همسایه)

مزیت نسبی در ویژگی خاص ژئوپلیتیکی با وجود مرز مشترک این استان با کشور ترکمنستان و افغانستان

وجود بازارچه‌های مرزی متعدد با جغیران، دوغانرون و.....

مزیت نسبی در اتصال راه آهن مشهد - بجنورد - گرگان به عشق آباد و تاجیکستان

مزیت نسبی در وجود منطقه ویژه اقتصادی سرخس و دوغانرون

مزایای نسبی استان خراسان رضوی در بخش خدمات

وجود ۵ گمرک فعال در استان جهت فعالیت های تجاری، شامل گمرک مشهد، گمرک باجگیران، گمرک لطف آباد، گمرک سرخس و گمرک دوغانرون

پایین بودن هزینه حمل کالاهای تجاری استان در مبادلات تجاری با کشورهای CIS و افغانستان

مزیت نسبی در بهره مندی از دو فرودگاه در استان (فرودگاه بین المللی مشهد و فرودگاه سبزوار)

داشتن ظرفیت در صادرات خدمات به ویژه در حوزه های ترانزیت و صادرات خدمات فنی و مهندسی

وجود مواد اولیه صادراتی افغانستان و ترکمنستان جهت فراوری در استان و صادرات به سایر کشورها

قطب صادرات محصولات ارز آوری چون زعفران، پسته و فرش (ثبت جهانی نشان فرش مشهد و کاشمر)

زمینه‌های همکاری خراسان رضوی و شهرهای

سمرقند و بخارا

زمینه های همکاری استان خراسان رضوی و شهرهای سمرقند و بخارا

تجارت و بازرگانی:

01

- صادرات و واردات: خراسان رضوی می‌تواند محصولات صنعتی، مواد غذایی، مصالح ساختمانی و کالاهای مصرفی به سمرقند و بخارا صادر کند. در مقابل، ازبکستان می‌تواند محصولات کشاورزی مانند پنبه، میوه‌های خشک و مواد معدنی به ایران صادر کند.
- توسعه مرزهای تجاری: تسهیل تجارت مرزی از طریق مرزهای مشترک و ایجاد مناطق آزاد تجاری می‌تواند به افزایش مبادلات کمک کند.

گردشگری:

02

- گردشگری فرهنگی و تاریخی: مشهد به عنوان یک قطب مذهبی و فرهنگی می‌تواند با سمرقند و بخارا که دارای جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی هستند، همکاری‌های مشترک در زمینه گردشگری ایجاد کند.
- بسته‌های گردشگری مشترک: ایجاد تورهای ترکیبی برای بازدید از مشهد، سمرقند و بخارا می‌تواند گردشگران بیشتری را جذب کند.

کشاورزی و صنایع غذایی:

03

- از تبادل دانش و فناوری: خراسان رضوی می‌تواند از تجربیات پیشرفته خود در زمینه کشاورزی و صنایع غذایی برای بهبود بهره‌وری در سمرقند و بخارا استفاده کند.
- صادرات محصولات کشاورزی: محصولات کشاورزی خراسان رضوی مانند زعفران، پسته و میوه‌های خشک می‌توانند به ازبکستان صادر شوند.

زمینه های همکاری استان خراسان رضوی و شهرهای سمرقند و بخارا

صنایع دستی و هنری:

- تبادل فرهنگی و هنری: همکاری در زمینه صنایع دستی مانند فرش بافی، سفال گری و تولید پارچه های ابریشمی می تواند به رشد اقتصادی هر دو منطقه کمک کند.
- برگزاری نمایشگاه های مشترک: نمایشگاه های مشترک صنایع دستی و هنری می تواند بازارهای جدیدی برای تولیدات هر دو منطقه ایجاد کند.

4

انرژی و معدن:

- همکاری در بخش انرژی: خراسان رضوی و ازبکستان می توانند در زمینه تولید و انتقال انرژی، به ویژه انرژی های تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی، همکاری کنند.
- استخراج و فرآوری مواد معدنی: هر دو منطقه دارای منابع معدنی غنی هستند و می توانند در زمینه استخراج و فرآوری مواد معدنی همکاری های مشترک داشته باشند.

5

حمل و نقل و لجستیک:

- توسعه کریدورهای حمل و نقل: ایجاد کریدورهای حمل و نقل ریلی و جاده ای بین خراسان رضوی، سمرقند و بخارا می تواند تجارت بین دو منطقه را تسهیل کند.
- همکاری در زمینه لجستیک: توسعه زیرساخت های لجستیکی و انبارداری می تواند به افزایش سرعت و کاهش هزینه های تجاری کمک کند.

6

زمینه‌های همکاری اقتصادی ایران و ازبکستان

- معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه (۱۴۰۳).
- مرکز پژوهش های اتاق ایران (۱۴۰۳). دیپلماسی اقتصادی ازبکستان.
- مرکز داده و اطلاعات اقتصادی اتاق خراسان (۱۴۰۳)
- سازمان توسعه تجارت (۱۴۰۳)
- گمرک جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۳)
- صندوق بین المللی پول (۲۰۲۴)